

Cod ECLI
Operator de date cu caracter personal nr. X

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BACĂU
SECȚIA PENALĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE
Dosar nr. X

ÎNCHEIERE
Ședința din camera de consiliu de la X
Completul constituit din:
PREȘEDINTE-Judecător de Cameră Preliminară - X
Judecător de Cameră Preliminară - X
Grefier X

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția
Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial X - legal reprezentat prin
Procuror: X

Pe rol se află contestația formulată de inculpatul X, împotriva încheierii nr.X din X , pronunțată de Judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul X în dosarul nr.X.

Dezbaterile în cauză s-au desfășurat în conformitate cu dispozițiile art. 369 alin.1 Cod procedură penală, fiind înregistrate cu mijloace tehnice audio.

La apelul nominal, în ședința din camera de consiliu, se prezintă contestatorul-inculpat X asistat de avocați XX, lipsă fiind intimatul parte civilă X.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a expus referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Avocat X depune la dosarul cauzei împuternicirea avocațială.

S-a procedat la verificarea identității contestatorului-inculpat X – CNP X , domiciliat în X

Judecătorii de Cameră Preliminară constată că la dosarul cauzei s-au depus prin serviciul registratură: o cerere formulată la data de X de avocat X , deși la data de X nu avea delegație în cauza de față, aceasta fiind depusă și emisă la termenul de astăzi, de primire la dosar a două decizii, respectiv, decizia nr. X din X, pronunțată de Î.C.C.J. în dosarul nr. X și decizia nr. X pronunțată de Curtea Constituțională.

Totodată constată că la termenul anterior s-a depus de către contestatorul inculpat X trei cereri, respectiv: o cerere de sesizare a C.C.R. cu o excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 143 alin. 3 c.p. p și două cereri de sesizare a Î.C.C.J. pentru a soluționa două chestiuni prealabile, respectiv, în interpretarea noțiunii de prelungire a mandatului de supraveghere tehnică și a doua vizează aplicarea dispozițiilor art. 148 alin. 10 c.p.p. dacă pe colaboratorul desemnat de către organul de urmărire penală, în contextul în care exista un mandat de supraveghere tehnică emis anterior, mai este sau nu necesar emiterea unei noi autorizații de către judecătorul de drepturi și libertăți.

La interpelarea instanței apărătorii contestatorului inculpat, precizează că nu mai au altceva de depus în susținerea cererilor.

Curtea în temeiul art. 98 alin. 2 din R.O.I., dispune formarea unui dosar asociat având ca obiect, excepție de neconstituționalitate, pune în discuție cererea aflată la dosarul cauzei, formulată de contestatorul inculpat, privind sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate, acordând cuvântul pentru dezbateri.

Avocat X, având cuvântul pentru contestatorul inculpat cu privire la excepția de neconstituționalitate, învederează că va reformula excepția de neconstituționalitate, arătând că în momentul în care a formulat-o a susținut că dispozițiile art. 148 alin. 3 c.p.p. sunt neconstituționale în măsura în care se interpretează că procurorul poate autoriza folosirea de către investigatorul sub acoperire a dispozitivelor tehnice în lipsa unui mandat de supraveghere tehnică, însă reformulează cererea, arătând că, din punctul său de vedere nu ordonanța de autorizare ar fi viciată ci însăși punerea în executare, respectiv când colaboratorul pune în executare, fără ca în prealabil să fi fost sesizat și să aibă acordul judecătorului de drepturi și libertăți, este viciată, context în care precizează că interpretarea ce ar permite punerea în executare a unei măsuri de supraveghere tehnică de către colaboratorul său investigatorul sub acoperire fără ca în prealabil să fi fost sesizat sau să fi avut o autorizare din partea judecătorului, existând o interpunere între cele două momente, respectiv procurorul a dat autorizarea, deși, apreciază că ar fi trebuit să sesizeze judecătorul, după care colaboratorul să înceapă înregistrarea. Consideră că această autorizare, să folosească, fără sesizarea judecătorului este neconstituțională. Este vorba de o interpretare a art. 148 alin. 3 c.p.p., în sensul că ar putea să autorizeze investigatorul sub acoperire să folosească mijloacele tehnice în lipsa unui mandat de supraveghere tehnică emis de către un judecător și care să prevadă expres această posibilitate.

Susține că este neconstituțională autorizarea fără să existe un mandat emis de către judecător care să autorizeze în mod expres.

Învvederează că pot exista două posibilități: de la început, judecătorul să fi dat mandat ca procurorul să poată să autorizeze, inclusiv, colaboratorul să folosească, sau, judecătorul nu a dat de la început „un mandat în alb, să bage colaboratorul” și totuși procurorul să considere că este necesar să atragă și colaboratorul și să aibă această autorizare să folosească. Ori într-o astfel de ipoteză trebuia să sesizeze judecătorul.

Arată că a formulat în mod generic, pentru a cuprinde ambele posibilități, care să prevadă în mod expres această posibilitate.

Referitor la condițiile de admisibilitate arată că este vorba de un text de lege ce se află în fondul activ legislativ, este vorba despre o interpretare, care din punctul său de vedere este neconstituțională, arătând că s-a și conturat în practică prin soluția data de judecătorul de cameră preliminară de la prima instanță, asupra acestei chestiuni Curtea Constituțională nu s-a pronunțat în sensul admiterii excepției de neconstituționalitate și legătura cu prezența cauză este evidentă, nelegalitatea actului contestat în contestație tocmai acest viciu îl are care se grefează pe o interpretare neconstituțională..

Cât privește argumentele pentru care consideră că intră în coliziune cu normă constituțională, arată că, fiind vorba de o măsură intruzivă, trebuia să treacă prin filtrul judecătorului.

În ipoteza în care va fi sesizată Curtea Constituțională vor fi cenzurate de instanța de contencios.

La interpelarea instanței, dl. avocat X arată că dispozițiile din Constituție care intră în coliziune sunt cele prevăzute de art. 1 alin. 3,5, deoarece Constituția integrează și tot ceea ce înseamnă reglementarea în domeniul drepturilor fundamentale, context în care se raportează prin aceasta normă de integrare, la aceste reglementări internaționale privitoare la viața privată, apreciind că o astfel de măsură este intruzivă și impune control din partea judecătorului pentru a fi menținută condiția legalității dincolo de celelalte mențiuni. De asemenea se referă la art. 20, 21 și 53 din Constituția României și art. 6 și 8 din C.E.D.O., deoarece faza de urmărire penală subsumează procesului penal și în această fază trebuie menținute toate garanțiile care să răspundă exigentelor de echitabilitate impuse procesului penal. De asemenea este vorba de restrângerea drepturilor fundamentale, protejate cu rang constituțional, trebuie să fie prevăzute prin

lege, proporțional și necesar într-o societate. Ori interpretarea este contrară normelor constituționale, pentru că ingerința nu ar avea un suport legal.

Avocat X pentru contestatorul inculpat precizează că nu are nimic de adăugat cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Reprezentantul parchetului având cuvântul cu privire cererea de sesizare a Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 148 alin. 3 c.p.p. solicită respingerea acestei cereri ca fiind inadmisibilă, apreciind că aspectele ce se cer a fi interpretare nu au nici o legătură cu prevederile constituționale invocate, în speță, există această ingerință asupra vieții private, însă a existat un mandat de supraveghere tehnică emis de un judecător, deci, nu se poate constata o încălcare sau o contradicție cu prevederile constituționale. În fapt, consideră că se solicită pronunțarea unei decizii de interpretare, reglementare a normei procesuale prevăzută de art. 148 alin. 3 c.p.p., cu toate că rolul Curții Constituționale nu este acela de a interpreta sau a adăuga la normele juridice în vigoare ci doar a analiza conformitatea acestora cu dispozițiile Constituției.

Apreciază că interpretarea dată de contestatorul inculpat, prin apărător, art. 148 alin. 3 c.p.p. este greșită, întrucât textul de lege este clar și se referă la emiterea unui mandat de supraveghere tehnică, nu la autorizarea investigatorului, colaboratorului, pentru folosirea unui astfel de mandat, așa cum se solicită interpretarea acestui text de lege de către inculpat.

Ori, în condițiile în care în cauza exista mandat de supraveghere tehnică pentru înregistrarea convorbirilor, comunicărilor, imaginilor față de inculpat, respectiv, față de persoană autorizată ulterior ca și colaborator, formularea unei noi solicitări cu același obiect, ar fi fost, potrivit dispozițiilor legale, lipsită de interes.

Judecătorii de Cameră Preliminară rămâne în pronunțare cu privire la cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate invocată.

Curtea pune în discuție celelalte două cereri formulate, de sesizare a Î.C.C.J. pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, privind interpretarea dispozițiilor art. 148 alin. 3 c.p.p. respectiv: dacă dispozițiile art. 148 alin. 3 c.p.p. ce prevăd că „în cazul în care procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, sesizează judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică” rămân aplicabile și pentru ipoteza în care, anterior aprecierii procurorului (ca, investigatorul sub acoperire/colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice) fusese emis un mandat de supraveghere, aflat în ființă, dar care, nu prevede posibilitatea că punerea în executare să poată avea loc și cu „implicarea/atragerea” unui colaborator cu identitate reală care să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii.

Varianta reformulată: dacă, în cazul în care deja există un mandat de supraveghere tehnică, procurorul este obligat să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți atunci când apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video.

A doua chestiune vizează natura termenului de 30 de zile, mod de calcul, pe unități pline, respectiv noțiunea de prelungire a mandatelor de supraveghere tehnică.

Curtea acordă cuvântul părților cu privire la prima chestiune de drept invocată.

Avocat x, având cuvântul pentru contestatorul inculpat, arată că a fost o chestiune în ce privește posibilitatea ca parte să solicite a fi sesizată IC, C.J. în condițiile în care titular al sesizării Î.C.C.J. este completul de judecată, ori acest fapt nu îi împiedica având în vedere la un proces echitabil și posibilitatea apărătorului de a solicita completului să aprecieze asupra posibilității sesizării Î.C.C.J.. Din această

perspectivă apreciază că nu exista un impediment de a formula cererea în fața completului de judecată și nu către Î.C.C.J.

A doua chestiune este legală de posibilitatea de formulare a unei astfel de solicitări în faza de cameră preliminară arătând că și din acest punct de vedere apreciază că nu exista un impediment legal, invocând o decizie a Î.C.C.J. nr. x, unde, deși a respins o cerere ca inadmisibilă, totuși este important că a soluționat acea cerere emanând din faza de cameră preliminară.

În legătură cu dispozițiile art. 475 c.p.p. privind sesizarea, este vorba despre o problemă de drept care din punctul său de vedere ridică mai multe forme de interpretare și ar fi pretabil a fi interpretat de către Î.C.C.J., conex făcând referire și la opinii de specialitate depuse de către profesioniști, care dau o dezlegare, arătându-se în cuprinsul lor că nu exista doctrina pe acest segment, că practica juridică este extrem de sărăcăcioasă în acest domeniu. Dezlegarea excepțiilor de nelegalitate invocate în ce privește aceste mijloace de probă care au fost obținute depinzând în mod intrinsec de dezlegarea chestiunii de drept ce se va da acestei chestiuni, în legătură cu sesizarea de către procuror a judecătorului de drepturi și libertăți, în ipoteza în care se consideră că, colaboratorul poate folosi acele mijloace de supraveghere tehnică.

Apreciază ca toate condițiile de admisibilitate sunt îndeplinite și se justifică sesizarea Î.C.C.J.

Avocat x având cuvântul pentru contestatorul inculpat arată că tocmai prin decizia Î.C.C.J. depusă la dosarul cauzei, se confirmă existența unui al doilea mandat. La fila doi din decizie a invocat câteva paragrafe din care reiese că pe data de x se emite un prim mandat de supraveghere tehnică în acel dosar. Ulterior la data de x fără să expire primul mandat pentru că nu era o prelungire, s-a emis un nou mandat de supraveghere tehnică pentru care se constată în mod concret ca aceste activități de supraveghere să fie desfășurate de investigatorii sub acoperire. Acest nou mandat este emis la o zi după ce acea ordonanță din X a autorizat acei investigatori sub acoperire. Prin urmare se dă mandatul de supraveghere în august, se emite o ordonanță de autorizare a investigatorilor pe x și pe x se emite mandat de supraveghere pentru ca acei investigatori să poată folosi mijloace de supraveghere tehnică.

Nu există astfel de practică, însă este un punct de vedere, se confirmă existența a două mandate de supraveghere, strict pe același obiect. Este de notorietate că reglementările referitoare la investigatori se aplică și colaboratorilor, de aici și diferența.

Chiar și în doctrina ar rezulta un punct de vedere, invocat în opinia juridică depusă de dl. profesor X, care este și formator INM. De altfel acel autor din Cluj a stabilit că este necesar un al doilea mandat de supraveghere în cazul în care apar elemente noi care nu au fost supuse controlului judecătorului de drepturi și libertăți cu ocazia emiterii primului mandat. Textul de lege prevede că după autorizare se sesizează judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul trebuie să știe ce măsuri se iau prin acel mandat, pentru ca soluția poate fi alta. Exista diferența între a avea o supraveghere efectuată de organele de urmărire penală și una efectuată de colaboratori.

Apreciază că se impune sesizarea Î.C.C.J., având în vedere și concluziile puse de reprezentantul parchetului cu privire la cererea de sesizare a Curții Constituționale.

Reprezentantul parchetului solicită respingerea cererii de sesizare a Î.C.C.J. cu privire la chestiunea de drept invocată, ca fiind inadmisibilă, apreciind că nu îndeplinește condițiile referitoare la existența unei veritabile chestiuni de drept. În realitate sesizarea fiind de la rezolvarea propriu-zisă de către Î.C.C.J. a cauzei cu care Curtea de Apel a fost investită depășind cadrul unei interpretări în abstract a unor dispoziții legale. De altfel, din modul în care a fost formulată interpretarea care se solicită nici nu este în conformitate cu împrejurările concrete ale cauzei, întrucât în cauză nu era preexistent un mandat de supraveghere tehnică doar asupra colaboratorului ci și asupra activității inculpatului. Așa cum a susținut și în cazul excepției de

neconstituționalitate invocată, apreciază că dispozițiile art. 148 alin. 3 c.p.p. sunt clare și se referă strict la obținerea și emiterea unui mandat de supraveghere tehnică în cauză și nu la autorizarea investigatorului și colaboratorului care este atributul organului de urmărire penală, respectiv a procurorului.

Avocat X, în replică, arată că exact în această ipoteză se afla în cauză de față, exista un mandat de supraveghere emis pe numele lui X, dar nu prevedea posibilitatea atragerii unui colaborator. Procurorul atrage colaboratori și chestiunea de drept este dacă trebuia sau nu să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți pentru a fi autorizat ca acest colaborator să folosească tehnica de supraveghere.

Curtea rămâne în pronunțare cu privire la această cerere și amână deliberarea și pronunțarea la data de X.

2. Curtea pune în discuție și cea de a doua cerere de sesizare a Î.C.C.J. pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv dacă sintagma de suprapunere, presupune și implică existența unui timp comun între prima perioadă și perioadă a doua. Arată că chestiunea cu suprapunerea a fost dezlegată până în momentul de față, însă interesant în cauză este, dacă sub aspectul respectării acestor exigente legate de suprapunere și respectiv prelungire au relevanță în momentul la care a fost formulată cererea de către procuror și momentul la care a fost pronunțată încheierea de prelungire. Într-adevăr cererea de prelungire formulată de procuror a fost făcută în termen, încheierea este dată în termen, dar prin dispozitiv judecătorul spune că începe de la..., iar de la... este după ce era expirat. Din această perspectivă, întrebarea este clară: dacă aceasta prelungire presupune existența unui timp comun și dacă sub aspectul celor de mai sus capătă relevanță dată la care a fost formulată cererea de către procuror și respectiv a fost pronunțată soluția de prelungire de către judecător, însă în dispozitiv perioada de început a prelungirii începe cu a doua zi decât momentul la care expirat inițiala măsura.

Reprezentantul parchetului solicită respingerea sesizării Î.C.C.J. cu privire la această cerere ca fiind inadmisibilă apreciind că în privința interpretării dispozițiilor art. 144 c.p.p. există deja acel H.P. X care lămurește cu claritate, în coroborare cu dispozițiile Codului de procedură penală atât noțiunea de prelungire cât și calculul termenului pe zile.

Avocat X în replică arată că există această hotărâre prealabilă și tocmai în continuarea acestuia dorește să meargă, pentru că situația particulară în cauză, în opinia sa, este că prelungirea trebuia să respecte ce a spus Î.C.C.J., să existe acel timp comun și nu de a doua zi.

Curtea rămâne în pronunțare și cu privire la această cerere de sesizare a Î.C.C.J. referitor la chestiune de drept invocată și amână pronunțarea la data de X.

JUDECĂTORII DE CAMERĂ PRELIMINARĂ

Din lipsă de timp pentru deliberare și pronunțare cu privire la cererea de sesizare a Î.C.C.J. pentru dezlegarea celor două chestiuni de drept invocate, va amâna deliberarea și pronunțarea la data de X.

Pe fondul contestației urmează a se acorda termen în cauză, motiv față de care:

DISPUNE

Amână deliberarea și pronunțarea cu privire la cererile de sesizare a Î.C.C.J. la data de X, prin punerea soluției la dispoziția părților prin intermediul grefei instanței.

TC. Acordă termen pe fondul contestației la data de X , ora X, pentru când părțile au
Pronunțată în ședința din camera de consiliu din data de X.

Președinte- Judecător de Cameră Preliminară
X

Judecător de Cameră Preliminară
X

Grefier
X

Cod ECLI

Operator de date cu caracter personal nr. x

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL x

SECȚIA PENALĂ SI PENTRU CAUZE CU MINORI SI DE FAMILIE

Dosar nr. x

ÎNCHEIERE

Ședința din camera de consiliu la 12 Noiembrie 2021

Completul constituit din:

PREȘEDINTE x

Judecător x

Grefier x

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția
Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial x - legal reprezentat prin

Procuror: x

Pe rol se află pronunțarea asupra cererilor de sesizare a Î.C.C.J. pentru soluționarea a două chestiuni prealabile, respectiv, în interpretarea noțiunii de prelungire a mandatului de supraveghere tehnică și aplicarea dispozițiilor art. 148 alin. 10 c.p.p. dacă pe colaboratorul desemnat de către organul de urmărire penală, în contextul în care exista un mandat de supraveghere tehnică emis anterior, mai este sau nu necesar emiterea unei noi autorizații de către judecătorul de drepturi și libertăți, formulate de contestatorul inculpatul X pronunțată de Judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul X în dosarul nr.X.

Dezbaterile au avut loc în ședința din camera de consiliu din data de X, fiind consemnate în încheierea de ședință din aceea zi.

JUDECĂTORII DE CAMERĂ PRELIMINARĂ

Din lipsă de timp pentru deliberare;

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

DISPUNE

În baza art. 405 c.p.p. amână pronunțarea la data de 25 noiembrie 2021.

Pronunțată în ședința din camera de consiliu, astăzi, 12.11.2021.

JUDECĂTORI DE CAMERĂ PRELIMINARĂ
PREȘEDINTE JUDECĂTOR,

X

X

GREFIER

X

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL x

SECȚIA PENALĂ SI PENTRU CAUZE CU MINORI SI DE FAMILIE

Dosar nr. x

ÎNCHEIERE

Ședința din camera de consiliu de la x

Completul constituit din:

PREȘEDINTE - Judecător de cameră preliminară: x

Judecător de cameră preliminară: x

Grefier: x

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția

Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial x - legal reprezentat prin

Procuror: x

Pe rol se află contestația formulată de inculpatul x, împotriva încheierii nr.x din x, pronunțată de Judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul x, în dosarul nr.x

Dezbaterile în cauză s-au desfășurat în conformitate cu dispozițiile art. 369 alin.1 Cod procedură penală, fiind înregistrate cu mijloace tehnice audio.

La apelul nominal, în ședința din camera de consiliu, se prezintă contestatorul-inculpat x, personal, asistat de apărători aleși, avocați xx, lipsă fiind intimatul-parte civilă x

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a expus referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

S-a procedat la verificarea identității contestatorului-inculpat x

Completul de Judecători de cameră preliminară constată că prin încheierea din data de x s-a dispus, conform art. 476 Cod procedură penală, suspendarea judecării contestației vizând camera preliminară, până la soluționarea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu lămurirea unei chestiuni de drept.

Completul de Judecători de cameră preliminară,

Constată că prin încheierea din data de x s-a dispus, conform art. 476 Cod procedură penală, suspendarea judecării contestației vizând camera preliminară, până la soluționarea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu lămurirea unei chestiuni de drept.

Va dispune citarea părților procesuale pentru următorul termen, după soluționarea sesizării de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

ÎN NUMELE LEGII

DISPUNE:

Constată că prin încheierea din data de x s-a dispus, conform art. 476 Cod procedură penală, suspendarea judecării contestației vizând camera preliminară, până la soluționarea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu lămurirea unei chestiuni de drept.

Dispune citarea părților procesuale pentru următorul termen, după soluționarea sesizării de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pronunțată în ședință din camera de consiliu, astăzi, x

JUDECĂTOR DE CAMERĂ PRELIMINARĂ,

x

GREFIER,

x

Cod ECLI
Operator de date cu caracter personal nr.x.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL x
SECȚIA PENALĂ SI PENTRU CAUZE CU MINORI SI DE FAMILIE

Dosar nr. x

ÎNCHEIERE

Ședința din camera de consiliu la x

Completul constituit din:

PREȘEDINTE -Judecător de Cameră Preliminară -x

Judecător de cameră preliminară - x

Grefier- x

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția
Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial x- legal reprezentat prin

Procuror: x

Pe rol se află pronunțarea asupra cererilor de sesizare a Î.C.C.J. pentru soluționarea a două chestiuni prealabile, respectiv, în interpretarea noțiunii de prelungire a mandatului de supraveghere tehnică și aplicarea dispozițiilor art. 148 alin. 10 c.p.p. dacă pe colaboratorul desemnat de către organul de urmărire penală, în contextul în care exista un mandat de supraveghere tehnică emis anterior, mai este sau nu necesar emiterea unei noi autorizații de către judecătorul de drepturi și libertăți, formulate de contestatorul inculpatul x, în cadrul contestației formulată împotriva încheierii nr.x din x, pronunțată de Judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul x, în dosarul nr.x

Dezbaterile au avut loc în ședința din camera de consiliu din data de x fiind consemnate în încheierea de ședință din acea zi, când din lipsă de timp pentru deliberare, a amânat pronunțarea la datele de x și x.

JUDECĂTORII DE CAMERĂ PRELIMINARĂ
DELIBERÂND

Constată admisibilitatea sesizării potrivit art. 475 C.p. pen, având în vedere următoarele:

În raport cu textul legal mai sus enunțat, se constată că admisibilitatea unei sesizări formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată de îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor trei cerințe:

- * instanța care a formulat întrebarea să fie investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;
- * chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare;
- * soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

În cauza de față, Completul de judecatori de cameră preliminară de la Curtea de Apel x este investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță potrivit art. 347. C.p. pen.

Chestiunea de drept, pusă în discuție la solicitarea inculpatului x de către *Completul de judecatori de cameră preliminară*, are caracter **de noutate**, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat asupra acesteia printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;

Cu ocazia soluționării contestației, urmează a analiza și chestiunea **de drept dacă, în situația în care** există deja un mandat de supraveghere tehnică care are ca obiect supravegherea video , audio sau prin fotografiere, procurorul este obligat să sesizeze

judecătorul de drepturi și libertăți potrivit art. 148 alin 10 Cprpen rap. la art. 148 alin 3 Cprpen , atunci când apreciază că este necesar ca, colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video.

Obiectul cauzei:

Prin încheierea penală nr. x pronunțată de judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul x în dosarul nr. x s-a dispus:

„În baza art. 345, alin. 1 C. proc. pen. respinge ca neîntemeiate cererile și excepțiile invocate de inculpatul x, prin apărători aleși, cu privire la legalitatea administrării mijloacelor de probă, a efectuării actelor de urmărire penală și a rechizitoriului din data de x în dosar nr. x al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial x.

În temeiul art. 36, alin. 1 C. proc. pen. constată că Tribunalul x este competent material și teritorial să judece prezenta cauză.

În baza art. 346, alin. 2 C. proc. pen. constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală în dosarul nr. x al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial x privind pe inculpatul x , fiul lui x și x , născut la data de x, în mun. X jud. x , domiciliat în mun. x str. x, nr. x sc. x , ap. x , jud. x C.N.P. x, trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită în formă continuată, prevăzută de art. 6 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție raportat la art. 289, alin. 1 C. pen., cu aplicarea art. 35, alin. 1 C.pen., (3 acte materiale) și complicitate la infracțiunea de folosire sau prezentare cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, prevăzută de art. 48 C. pen. raportat la art. 18¹, alin. 1 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, totul cu aplicarea art. 38, alin.1 C. pen.

Dispune începerea judecății în prezenta cauză.”

În considerentele acestei încheieri, s-a reținut că inculpatul x prin apărător ales a invocat nelegalitatea folosirii de către colaborator a dispozitivelor tehnice, în lipsa sesizării judecătorului de drepturi și libertăți și a emiterii unui mandat.

Judecătorul de cameră preliminară a motivat că „în ceea ce privește nelegalitatea folosirii de către colaborator a dispozitivelor tehnice, în lipsa sesizării judecătorului de drepturi și libertăți și a emiterii unui mandat, judecătorul de cameră preliminară constată că utilizarea colaboratorului este prevăzută de art. 148 C. proc. pen., în timp ce supravegherea tehnică este prevăzută de art. 139 C. proc. pen, cele două metode speciale sunt reglementate distinct și nu trebuie confundate.

În cadrul supravegherii audio-video ca măsură de supraveghere tehnică, organul de urmărire penală este cel care, în baza autorizației judecătorului de drepturi și libertăți, realizează înregistrările ambientale, prin montarea dispozitivelor de interceptare pe diferiți suporti – fișe sau mobili – alegerea fiind făcută de organul de urmărire penală în funcție de necesități și nefiind de natură a conferi o calitate specială respectivului suport.

Dispozițiile art. 148 alin. 3 C. proc. pen. nu disting dacă sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți se impune a fi făcută anterior sau ulterior autorizării folosirii investigatorilor/colaboratorilor. De asemenea, întrucât la data autorizării folosirii colaboratorului cu identitate reală exista un mandat de supraveghere tehnică valabil emis de judecătorul de drepturi și libertăți, având ca obiect supravegherea video, audio și prin fotografiere nu se impunea și nici nu putea fi justificată formularea unei alte cereri și emiteria unui nou mandat cu același obiect.

Pe cale de consecință, înregistrarea discuțiilor din mediul ambiental purtate între inculpat și colaboratorul cu identitate reală și toate actele de urmărire penală aferente acestora respectă exigențele legale în materie, astfel încât nu se poate ajunge la concluzia că ar fi

afectate de nulitate (a se vedea în acest sens și Încheierea nr. 488/09.10.2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție)”.
.

Împotriva încheierii penale nr. x din data de x pronunțată de judecătorul de cameră preliminară de la Tribunalul x a formulat **contestație** în termen inculpatul x.

Prin motivele scrise de contestație, inculpatul x prin apărătorul său ales a reiterat nelegalitatea folosirii de către colaborator a dispozitivelor tehnice , în lipsa „sesizării„ judecătorului de drepturi și libertăți și a emiterii unui mandat. Procurorul nu a sesizat judecătorul de drepturi și libertăți - procedura care reglementează utilizarea colaboratorului este clar și strict reglementată sub controlul procurorului , respectiv al judecătorului de drepturi și libertăți , care chiar dacă reprezintă o metodă specială de cercetare, totuși , când presupune și o participare la punerea în executare a unei metode de supraveghere, controlul judecătorului trebuie exercitat , câtă vreme , în toate cazurile acesta se efectuează sub controlul judecătorului (a priori/a posteriori, prin excepție).

La termenul din data de x , inculpatul x prin apărătorul său ales a formulat în scris cerere prin care a solicitat completului de judecatori de cameră preliminară de la Curtea de Apel x să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre care să dea o rezolvare de principiu asupra chestiunii de drept sesizate:

- dacă, în situația în care există deja un mandat de supraveghere tehnică care are ca obiect supravegherea video , audio sau prin fotografiere, procurorul este obligat să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți potrivit art. 148 alin 10 Cprpen rap. la art. 148 alin 3 Cprpen , atunci când apreciază că este necesar ca, colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video.

Tot prin aceeași cerere, inculpatul x prin apărătorul său ales a solicitat completului de judecatori de cameră preliminară de la Curtea de Apel x să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre care să dea o rezolvare de principiu unei a doua chestiuni de drept , respectiv:

- dacă în cazul măsurii prelungirii mandatului de supraveghere, continuitatea se poate asigura numai prin păstrarea „unui timp comun” respectiv ca noua perioadă să .. se suprapună” peste cea preexistentă (ultima zi/secundă) și nu să înceapă un nou termen , din ziua următoare.

- dacă sub aspectul celor anterior precizate capătă relevanță data la care a fost formulată solicitarea de prelungire, data la care a fost pronunțată soluția de prelungire ori, data menționată în dispozitivul soluției ca fiind momentul de la care începe prelungirea.

- care este sancțiunea procesuală pentru încălcarea dispozițiilor procedurale care reglementează prelungirea măsurii supravegherii tehnice.

Judecătorii Curții, referitor la chestiunile invocate de inculpatul x , la cererea părților , a acordat termen la data de x pentru a pune concluzii cu privire la aspectele invocate.

La termenul din data de x s-au prezentat punctele de vedere ale reprezentantului Ministerului Public și ale contestatorului inculpat x , prin apărător ales.

Punctul de vedere al inculpatului x , privind dispozițiile art. 148 alin 3 Cprpen.

Dispozițiile articolului 148 alin. (3) Cprpen ce prevăd că în cazul în care procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, sesizează judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică" rămân aplicabile, si pentru ipoteza în care, anterior aprecierii procurorului (că, investigatorul sub acoperire/ colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice) fusese emis un mandat de supraveghere, aflat în ființa, dar care, nu prevede posibilitatea ca punerea în executare să poată avea loc si implicarea/atragerea

- unui colaborator-cu identitate reala care să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii.

Cu alte cuvinte, în cazul în care deja exista un mandat de supraveghere tehnică, procurorul este obligat sa sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți atunci când apreciază că

este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video.

Circumstanțele cauzei (aspecte relevante):

La x s-a emis mandatul de supraveghere nr. x pentru x - f. 13 Vol.II) și unul pentru x - nr. x pe o durată de 30 de zile, începând cu data de x până la data de x inclusiv.

În aceeași zi de x, dar după emiterea mandatului se supraveghe, prin **Ordonanța din x** (f. 111-118 V.II) procurorul a dispus:

1) Autorizarea folosirii în cauză în calitate de colaborator cu identitate reală, pe o perioadă de 30 de zile, în perioada x a martorului denunțator x

2) Folosirea de către colaborator de dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio-video în legătura cu cercetarea ce se efectuează în limitele mandatului tehnic obținut ;

3) Autorizarea colaboratorului cu identitate reală x, pe o perioadă de 30 de zile, în perioada x să poarte discuții cu x, în legătura cu faptele denunțate la data de x , precum și cele din declarația de martor din data de x .

În baza acestei autorizări, colaboratorul cu identitate reală, x, a realizat activități de înregistrare a discuțiilor purtate cu inculpatul x, redată prin procesele verbale existente la dosar.

Potrivit art. 148 alin. (3) text, aplicabil, și în cazul colaboratorului:

Susținerile inculpatului :

În cazul în care procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, sesizează judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.

Rezulta clar din conținutul literar al normei că "sesizarea judecătorului" este ulterioara momentului aprecierii asupra necesității utilizării colaboratorului, și mai exact, a "folosirii" de către acesta a dispozitivelor tehnice, și evident, este condiționată de emiterea unui mandat de supraveghere.

Aparenta problema de drept ce se pune este aceea, dacă, în cazul existenței unui mandat de supraveghere tehnică, procurorul, în cazul în care considera necesară apelarea la această formă de cercetare (investigare) a colaboratorului , și folosirii de către acesta a dispozitivelor tehnice, trebuie să "sesizeze" judecătorul de drepturi și libertăți.

Răspunsul nu poate fi decât afirmativ, întrucât:

Din interpretarea literară a textului, este cert că activitatea de "sesizare" este subsecventa aprecierii necesității folosirii de către colaborator a dispozitivelor tehnice, fiind folosit verbul "sesizează" la viitor ("în vederea emiterii") deci "după" ce decizia a fost luată.

Din interpretarea logică, se observă cum, textul nu distinge după cum există ori nu, un mandat de supraveghere deja emis, de unde și concluzia - bazată pe argumentul logico-juridic, ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus că, în toate cazurile în care se apelează la un astfel de mod atipic, de punere în executare (cercetare) judecătorul de drepturi și libertăți trebuie sesizat.

Curtea Constituțională (Decizia nr. 50/2020) de asemenea, remarcă această cronologie și consemnează că: "În ce privește folosirea de către colaborator a dispozitivelor tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, Curtea constată că, pe lângă respectarea condițiilor de autorizare mai sus menționate, legiuitorul a impus ca procurorul să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică (art. 148 alin 3 Cprpen), dispozițiile art. 141 din Codul de procedură penală. Aceasta reprezintă o garanție expresă a respectării condițiilor restrângerii exercițiului dreptului la respectarea vieții private și de familie prevăzute de lege și a dreptului la un proces echitabil,

Interpretarea teleologică - căutarea rațiunii pentru care legiuitorul a edictat aceste norme (ratio legis) când se remarcă următoarele:

Supravegherea tehnică, în toate cazurile "se dispune de judecătorul de drepturi și libertăți" (art. 139) ceea ce înseamnă că, în toate cazurile, utilizarea procedurii probator al

supravegherii va fi sub controlul judecătorului de drepturi și libertăți, ca expresie a garantării drepturilor și libertăților a căror imixtionare (chiar și legală) se produce .

Astfel, prin ipoteza "a fi pusă sub supravegherea judecătorului" înseamnă ca acesta, la momentul emiterii mandatului să cunoască toate detaliile importante, între care, și cine va pune în executare mandatul, câtă vreme, în procesul deliberativ (asupra cererii de încuviințare) se realizează și testul de proporționalitate între interesul public în combaterea criminalității și interesul persoanei supuse supravegherii, de a-i fi prezervate drepturile.

Astfel, dacă în cazul punerii în executare tipică, din lege rezulta clar că, măsura va fi pusă în executare de procuror sau de către organul de cercetare/politie (deci, organe cunoscute) ei bine, nu același lucru se poate spune și în cazul în care, se folosește „un colaborator” subsecvent emiterii mandatului, aspect neadus la cunoștința judecătorului care deja se dezinvestise prin pronunțarea încheierii, când acesta, pe de o parte, nu cunoaște și nu autoriza să se pună în executare supravegherea în această modalitate, și, pe de alta parte, nici nu este ulterior încunoștințat despre aceasta (pentru a putea revedea încuviințarea măsurii, în noul context).

Tocmai de aceea, legiuitorul a prevăzut în mod expres că:

”(3) În cazul în care procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografiile sau înregistrări audio și video, sesizează judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere-tehnică. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.”

Or, dacă am îmbrățișa teza că, în cazul în care mandatul a fost emis, nu ar mai fi necesară sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți, ar însemna ca acest detaliu esențial, să "scape" controlului judiciar, fapt contrar exigentelor constituționale. (Decizia CCR nr. 17/2020) .

Sintagma "sesizează" uzitată de legiuitor, marchează diferența față de "cere";

Astfel, din analiza comparativă a textelor legale ce reglementează cele două situații [de solicitare a mandatului de supraveghere, pus în executare în forma tip (art. 142) și, cea atipică (art. 148 alin. 3)] observăm cum, în cazul mandatului de supraveghere, executabil în forma tip (regula generală) articolul 140 se referă ca acesta se emite "la cererea procurorului (...)" pe când, atunci când se reglementează ipoteza atipică, în care executarea se realizează (și) cu concursul unui privat (colaboratorul) art. 148 alin 3 Cprpen arată cum „procurorul sesizează judecătorul de drepturi și libertăți”

Cert, cele două noțiuni "cere" și "sesizează" nu reprezintă o inconsecvență de exprimare (privind același fapt/act) ci, marchează conceptual deosebirea dintre cele două situații, întrucât, prin verbul "a sesiza" cuprinde (semantic) atât înțelesul de a se adresa unui organ de jurisdicție , cât și a încunoștința o autoritate , pe când, „a cere” , se referă strict la ipoteza „a se adresa, pentru a solicita". Se observă astfel cum, sintagma "sesizează" este mai cuprinzătoare decât cea în care "cere", fiind incidentă (sesizare) și în cauza în care, deja o cerere fusese satisfăcută (emis un mandat) dar, cum punerea în executare a acestuia apare un element de noutate, neadus la cunoștința judecătorului cu ocazia acordării mandatului, este necesară, încunoștințarea sa (și, evident emiterea mandatului) printr-o sesizare.

Apoi, cum a reținut și Curtea Constituțională "procedura care reglementează utilizarea colaboratorilor este clar și strict reglementată sub controlul procurorului și, respectiv al judecătorului de drepturi și libertăți, care, chiar dacă reprezintă o metoda specială de cercetare, totuși, când presupune și o participare la punerea în executare a unei metode de supraveghere, controlul judecătorului trebuie exercitat, câtă vreme, în toate cazurile, acesta se efectuează sub controlul judecătorului (a priori/a posteriori, prin excepție.)

Practica judiciară, releva cum : rațiunea dispozițiilor art. 148 alin. (3), (1)) C.proc.pen. privind sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică în ipoteza în care procurorul apreciază că este necesară folosirea dispozitivelor tehnice de către colaborator pentru a obține înregistrări audio este aceea de a exclude aplicarea, într-o astfel de situație premisă, art. 139 alin. (3) C.proc.pen. ce

permite folosirea ca mijloace de probă a înregistrărilor care privesc propriile convorbiri sau comunicări cu terții.

Procurorul nu este magistrat în sensul autonom, ci, numai „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”, nicio dispoziție constituțională nu prevede un statut similar pentru procurori. Astfel, potrivit art. 132 alin. (1) din Constituție, „Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției”. Prin urmare, în vreme ce judecătorii sunt independenți, procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției. Aceste deosebiri reflectă, în mod firesc, natura diferită a funcțiilor constituționale pe care cele două categorii de magistrați le îndeplinesc.

În baza acestei autorizări, colaboratorul cu identitate reală, x , a realizat activități de înregistrare a discuțiilor purtate cu inculpatul x, redate prin procesele verbale existente la dosar.

În susținerea cererii de sesizare a ICCJ, inculpatul a depus și un punct de vedere doctrinar aparținând d-lui profesor universitar doctor Gheorghică Mateuț, pe care îl redăm în cele ce succed:

Problema de drept supusă prezentei analize, de a cărei dezlegare depinde caracterul legal sau nelegal al modalității de lucru a procurorului, trebuie abordată pornind de la o paralelă între metodele speciale de supraveghere, care beneficiază de un cadru comun de reglementare în ceea ce privește procedura de emitere a mandatului de supraveghere tehnică și metodele speciale de cercetare, care sunt reglementate în mod distinct, fiind supuse unor proceduri particulare.

Metodele speciale de supraveghere și metodele speciale de cercetare au caracter autonom și sunt compatibile, putând coexista în cadrul aceluiași proces penal, cu privire la aceeași faptă și la aceeași persoană. Aceasta nu înseamnă, însă, că atunci când cele două categorii de metode speciale coexistă, ele se pot confunda, ci este necesar a se urma procedura particulară prevăzută de lege pentru fiecare metodă specială de supraveghere sau de cercetare. De aceea, existența unui mandat de supraveghere tehnică obținut anterior în aceeași cauză nu are aptitudinea de a influența modalitatea de derulare a procedurii specifice unei metode speciale de cercetare în cadrul căreia se ivește necesitatea recurgerii la supraveghere tehnică.

Raportându-ne la metoda specială de cercetare la care s-a recurs în cauza de față, norma care o reglementează este cât se poate de clară sub aspectul procedurii de urmat într-o astfel de situație: „În cazul în care procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, sesizează judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător” (s.n.).

Astfel, deși utilizarea unui investigator sub acoperire sau colaborator poate fi ordonată de procuror, în cazul în care acesta din urmă apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire sau colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, este obligat să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică.

După cum s-a subliniat în literatura de specialitate, rațiunea pentru care competența de autorizare a folosirii unui colaborator revine procurorului rezidă în aceea că acest procedeu probatoriu, spre deosebire de supravegherea tehnică, are un pronunțat caracter tactic, iar riscul de încălcare a drepturilor fundamentale ține în special de aplicarea în concret a măsurii, nu de autorizarea acesteia. Atunci când procurorul apreciază că este necesară supravegherea tehnică prin intermediul colaboratorului, nu se mai poate vorbi însă de o măsură cu caracter exclusiv tactic, existând riscul de încălcare a unor drepturi fundamentale, astfel că este necesară sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți.

Această obligație de sesizare este reglementată printr-o normă imperativă, motiv pentru care atunci când procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, trece la etapa următoare, care constă în sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți.

Faptul că la momentul la care procurorul apreciază că este necesar ca un colaborator cu identitate reală autorizat în cauză să folosească dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, există deja un mandat de supraveghere emis cu privire la persoana care are calitate de colaborator cu identitate reală nu are nicio relevanță sub aspectul obligației ce se impune procurorului de a formula o solicitare către judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii unui nou mandat de supraveghere tehnică, de vreme ce din modalitatea de reglementare a normei rezultă cât se poate de clar că sesizarea este subsecventă emiterii autorizării folosirii colaboratorului de către procuror prin ordonanță. De altfel dacă legiuitorul ar fi dorit să permită o excepție de la obligativitatea sesizării judecătorului de drepturi și libertăți în ipoteza pentru ipoteza în care există un mandat de supraveghere tehnică obținut anterior, ar fi reglementat-o în mod expres.

Sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți pentru emiterea mandatului de supraveghere tehnică conform dispozițiilor art. 148 alin. (3) C.pr.pen. prezintă elemente de specificitate, deoarece ea nu este subordonată condițiilor de emiterie a mandatului prevăzute de dispozițiile art. 139 C.pr.pen., ci este guvernată de condiția necesității ca colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări. Din acest motiv, chiar dacă s-a emis deja un mandat de supraveghere tehnică, se impune ca după ce procurorul a autorizat folosirea unui colaborator, să solicite judecătorului de drepturi și libertăți un nou mandat pentru activitățile de supraveghere tehnică ce ar urma să-i revină colaboratorului și care vor fi efectuate nu ca o metodă autonomă de supraveghere, ci ca etapă în cadrul metodei speciale de cercetare constând în folosirea colaboratorului.

Astfel, aprecierea procurorului ab initio cu privire la necesitatea folosirii de către colaborator de dispozitive tehnice este supusă cenzurii judecătorului de drepturi și libertăți, căruia îi revine decizia cu privire la oportunitatea măsurii. Această prerogativă exclusivă a judecătorului de drepturi și libertăți își are rațiunea în ingerințele în drepturile fundamentale pe care le poate prezenta folosirea de către colaborator a unor dispozitive tehnice, legiuitorul apreciind că nu este suficient examenul de oportunitate efectuat de procuror.

La momentul la care judecătorul de drepturi și libertăți analizează sesizarea procurorului, trebuie să aibă în vedere inclusiv modalitatea în care va fi pus în executare mandatul, în situația în care va fi emis. Acest lucru se datorează caracterului autonom, particular al procedurii, generat de faptul că în ipoteza descrisă de dispozițiile art. 148 alin. (3) C.pr.pen., punerea în executare a mandatului se realizează de către colaboratorul care nu are calitatea de organ de cercetare penală, spre deosebire de competența generală de punere în executare a unei măsuri de supraveghere tehnică care revine, conform dispozițiilor art. 142 alin. (1) C.pr.pen., exclusiv organelor de urmărire penală. Acest caracter este avut în vedere de judecătorul de drepturi și libertăți atunci când efectuează examenul de proporționalitate între interesul public și drepturile persoanei care poate fi afectată de măsura supravegherii, fiind dator să verifice totodată și dacă persoana care are calitatea de colaborator are un nivel de pregătire care îi permite utilizarea unor dispozitive tehnice.

În consecință, judecătorul de drepturi și libertăți apreciază dacă este necesară folosirea de către colaborator a unor dispozitive tehnice și dacă aceasta nu aduce atingere drepturilor fundamentale ale persoanelor, iar procedura respectă garanțiile de echitabilitate și nu există riscul unei provocări. În acest caz, aprecierea necesității folosirii de către colaborator a dispozitivelor tehnice de supraveghere este asociată condițiilor de autorizare a metodei speciale de cercetare, în temeiul legii, precum și celor de autorizare a supravegherii tehnice aferente.

Relevantă sub acest aspect este și Decizia nr. 50/2020 pronunțată de Curtea Constituțională, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 148 alin. (3) și (10) C.pr.pen. și în cuprinsul căreia s-a arătat, cu privire la folosirea de către colaborator a dispozitivelor tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video:

„Curtea constată că, pe lângă respectarea condițiilor de autorizare mai sus menționate, legiuitorul a impus ca procurorul să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică [art. 148 alin. (3)], dispozițiile art. 141 din Codul

de procedură penală, referitoare la autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror aplicându-se în mod corespunzător. Aceasta reprezintă o garanție expresă a respectării condițiilor restrângerii exercițiului dreptului la respectarea vieții private și de familie prevăzute de lege și a dreptului la un proces echitabil, în sensul interpretării date și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (...)” (par. 21).

Cu alte cuvinte, unul dintre motivele pentru care Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 148 alin. (3) C.pr.pen. a fost tocmai acela că doar un judecător poate decide asupra necesității folosirii de către colaborator a unor dispozitive tehnice, în acest mod fiind evitat riscul de încălcare a unor drepturi fundamentale ale persoanei.

Totodată, din lecturarea dispozițiilor art. 148 alin. (3) C.pr.pen. se remarcă faptul că partea a doua a acestora reprezintă o normă de trimitere la art. 141 C.pr.pen. privind autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror. Însă partea întâi a articolului nu cuprinde nicio normă de trimitere. Acesta este un argument în plus al caracterului special al procedurii de emitere a mandatului de supraveghere conform dispozițiilor art. 148 alin. (3) C.pr.pen., întrucât dacă legiuitorul ar fi dorit să fie incidentă procedura comună de emitere a mandatului de supraveghere tehnică, ar fi procedat ca la partea a doua și ar fi făcut trimitere și la dispozițiile art. 140 C.pr.pen.

Mai mult decât atât, norma de trimitere reglementată de partea a doua a dispozițiilor art. 148 alin. (3) C.pr.pen. confirmă faptul că doar sub condiția urgenței, procurorul ar putea autoriza folosirea de către colaborator a unor dispozitive tehnice, în toate celelalte cazuri fiind obligatorie sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți. Chiar și în acest caz, nu este suficientă ordonanța inițială de autorizare a metodei speciale, fiind necesară o nouă ordonanță, subsecventă acesteia, prin care să se autorizeze, în mod provizoriu, activitatea respectivă de supraveghere tehnică, sub rezerva confirmării ulterioare de către judecătorul de drepturi și libertăți în condițiile legii.

Obligația de sesizare a judecătorului de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică a fost subliniată și în literatura de specialitate :

Pentru încuviințarea măsurilor de supraveghere tehnică ce pot fi puse în executare de investigatorii sub acoperire și de colaboratori, procurorul trebuie să procedeze potrivit art. 148 alin. (3) C.pr.pen. și să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți cu o cerere în care să arate că solicită o supraveghere tehnică restrânsă. Consideră că, față de natura specială a acestui tip de supraveghere tehnică, nu se va putea proceda la folosirea unui mandat de supraveghere tehnică obținut anterior, având în vedere că persoanele care vor pune în executare acest mandat nu vor avea în cauză calitățile cerute de lege. Mai mult, textul de lege obligă procurorul să formuleze o nouă cerere pentru obținerea acestei supravegheri tehnice

Sanțiunea care intervine în cazul nesocotirii dispozițiilor art. 148 alin. (3) C.pr.pen. este nulitatea absolută a ordonanței procurorului prin care s-a autorizat folosirea dispozitivelor tehnice de către colaborator pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, în sensul art. 281 alin. (1) lit. b) C.pr.pen., în lumina Deciziei Curții Constituționale nr. 302/2017, deoarece a fost emisă de un organ de urmărire penală necompetent funcțional și după materie. Competența exclusivă de a dispune cu privire la folosirea dispozitivelor tehnice de către colaborator revine exclusiv judecătorului de drepturi și libertăți.

5. Concluzii. Având în vedere argumentele expuse mai sus, considerăm că dispozițiile art. 148 alin. (3) C.pr.pen. care instituie obligativitatea sesizării judecătorului de drepturi și libertăți sunt aplicabile și în ipoteza în care, anterior momentului la care procurorul apreciază că este necesar ca un colaborator cu identitate reală autorizat în cauză să folosească dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, fusese emis un mandat de supraveghere cu privire la persoana care ulterior a dobândit calitatea de colaborator cu identitate reală. Prin urmare, opinăm în sensul că modalitatea de lucru a procurorului din prezenta cauză este greșită, deoarece a nesocotit procedura legală ce trebuia urmată în mod obligatoriu în cazul recurgerii la supravegherea tehnică în cadrul metodei speciale de cercetare constând în folosirea unui colaborator cu identitate reală.

Punctul de vedere al procurorului asupra chestiunii de drept sesizate:

Reprezentantul Ministerului Public având cuvântul, a arătat, în esență, că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este **inadmisibilă** întrucât că nu îndeplinește condițiile referitoare la existența unei veritabile chestiuni de drept, în realitate urmărindu-se rezolvarea propriu-zisă de către Î.C.C.J. a cauzei cu care Curtea de Apel a fost investită depășind cadrul unei interpretări în abstract a unor dispoziții legale. De altfel, din modul în care a fost formulată interpretarea care se solicită nici nu este în conformitate cu împrejurările concrete ale cauzei, întrucât în cauză nu era preexistent un mandat de supraveghere tehnică doar asupra colaboratorului ci și asupra activității inculpatului. Apreciază că dispozițiile art. 148 alin. 3 c.p.p. sunt clare și se referă strict la obținerea și emiterea unui mandat de supraveghere tehnică în cauza și nu la autorizarea investigatorului și colaboratorului care este atributul organului de urmărire penală, respectiv a procurorului.

Punctul de vedere al completului de judecată.

Sesizarea organelor de urmărire penală în cauza în care numitul x a fost trimis în judecată s-a realizat printr-un denunț formulat în data de x de mai multe persoane, printre care și numitul x.

În etapa în rem a urmăririi penale în cauză, prin Încheierea din data de x pronunțată în dosarul nr. x de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului x, în temeiul art. 144 alin. (1) rap. la art. 138 alin. (1) lit. a), c) și d) C.pr.pen., a fost autorizată, pe o durată de 30 de zile, de la data de x până la data de x, interceptarea comunicărilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță efectuată de la posturile telefonice utilizate de numitul x și de la postul telefonic utilizat de numitul x, localizarea sau urmărire prin mijloace tehnice a acestor posturi telefonice și supravegherea video, audio și prin fotografiere a numitului x și a numitului x. Pe cale de consecință, au fost emise mandatele de supraveghere nr. x (pentru x) și nr. x (pentru x).

Prin Ordonanța din data de x emisă în dosarul de urmărire penală nr. x al DNA-ST x, în baza art. 148 alin. (10) raportat la art. 148 alin. (5) C.pr.pen., s-a dispus autorizarea folosirii în cauză în calitate de colaborator cu identitate reală, pentru o perioadă de 30 de zile, în perioada x, a martorului denunțator x, folosirea de către acesta de dispozitive audio/audio-video în legătură cu cercetările ce se efectuează în cauză, în limitele mandatului de supraveghere tehnică obținut și autorizarea colaboratorului să poarte discuții cu numitul x în legătură cu faptele denunțate în data de x, precum și despre aspectele menționate în declarația de martor din data de x. Această ordonanță a fost emisă după momentul emiterii mandatelor de supraveghere tehnică menționate mai sus, aspect ce reiese din faptul că în cuprinsul ei se face referire la Încheierea din data de x pronunțată în dosarul nr. x de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului x.

Procurorul nu a sesizat judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii unui nou mandat de supraveghere tehnică în privința colaboratorului, iar exclusiv în baza autorizării dispuse de procuror, colaboratorul a realizat activități de înregistrare a discuțiilor purtate cu numitul x, care au fost redactate prin procesele-verbale existente la dosarul cauzei, procese-verbale care au fost invocate ulterior ca mijloace de probă în rechizitoriu în susținerea acuzațiilor ce se aduc.

Texte legale incidente în dezlegarea chestiunii de drept pusă în discuție:

ART. 148 Cprpen - Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor

(3) În cazul în care procurorul apreciază că este necesar ca investigatorul sub acoperire să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, sesizează judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică. Dispozițiile art. 141 se aplică în mod corespunzător.

....

(10) În situații excepționale, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), iar folosirea investigatorului sub acoperire nu este suficientă pentru obținerea datelor sau informațiilor ori nu este posibilă, procurorul care supraveghează sau efectuează urmărirea

penală poate autoriza folosirea unui colaborator, căruia îi poate fi atribuită o altă identitate decât cea reală.

Dispozițiile alin. (2) - (3) și (5) - (9) se aplică în mod corespunzător.

ART. 141 Cprpen -Autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror

(1) Procurorul poate autoriza, pe o durată de maximum 48 de ore, măsurile de supraveghere tehnică atunci când:

a) există urgență, iar obținerea mandatului de supraveghere tehnică în condițiile art. 140 ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța persoanei vătămate, a martorului sau membrilor familiilor acestora; și

b) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2).

(2) Ordonanța procurorului prin care se autorizează măsura de supraveghere tehnică trebuie să cuprindă mențiunile prevăzute la art. 140 alin. (5).

(3) Procurorul are obligația de a sesiza, în termen de cel mult 24 de ore de la expirarea măsurii, judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a emis ordonanța, în vederea confirmării măsurii, înaintând totodată un proces-verbal de redare rezumativă a activităților de supraveghere tehnică efectuate și dosarul cauzei.

(4) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că au fost îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), confirmă în termen de 24 de ore măsura dispusă de procuror, prin încheiere, pronunțată în camera de consiliu, fără citarea părților.

(5) Cu privire la datele informatice identificate prin accesul la un sistem informatic, procurorul poate dispune, prin ordonanță:

a) realizarea și conservarea unei copii a acestor date informatice;

b) suprimarea accesării sau îndepărtarea acestor date informatice din sistemul informatic.

Copiile se realizează cu mijloace tehnice și proceduri adecvate, de natură să asigure integritatea informațiilor conținute de acestea.

(6) În cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu au fost respectate condițiile prevăzute la alin. (1), infirmă măsura luată de către procuror și dispune distrugerea probelor obținute în temeiul acesteia. Procurorul distruge probele astfel obținute și întocmește un proces-verbal în acest sens.

(7) Odată cu cererea de confirmare a măsurii sau separat, procurorul poate solicita judecătorului de drepturi și libertăți **luarea măsurii supravegherii tehnice în condițiile art. 140.**

(8) Încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor dispuse de procuror nu este supusă căilor de atac.

Art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului privind dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora`.

În esență, în prezenta cauză în data de x judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului x a autorizat măsura supravegherii tehnice a numiților x și x , care reprezintă o metodă specială de supraveghere, fiind emise mandatele de supraveghere nr. x (pentru x) și nr. x (pentru x).

În aceeași zi, dar după emiterea de către judecătorului de drepturi și libertăți a mandatelor de supraveghere tehnică având ca obiect supravegherea video, audio și prin fotografiere a numiților x și x, procurorul a emis o ordonanță prin care a autorizat folosirea în calitate de colaborator cu identitate reală a numitului x, care reprezintă o metodă specială de cercetare și folosirea de către acesta de dispozitive audio/audio-video în legătură cu cercetările ce se efectuează în cauză „conform mandatului emis în cauză”, dar nu a mai sesizat judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii unui nou mandat de supraveghere tehnică.

Hotărâri C.E.D.O.

1. Interceptarea convorbirilor telefonice reprezintă o ingerință a autorităților publice în dreptul la viață privată și corespondență, care va încălca art. 8 parag. 2 din Convenția europeană dacă nu este conformă prevederilor legale, nu are unul dintre scopurile prevăzute în art. 8 parag. 2 și nu este necesară într-o societate democratică pentru a atinge acest scop (cauza Valenzuela Contreras c. Spaniei, Hotărârea din 30 iulie 1998, în N. Volonciu, A. Barbu, CPP comentat, p. 131).

2. În jurisprudența sa cu privire la metodele secrete de supraveghere, Curtea a dezvoltat următoarele garanții minime care ar trebui să fie stabilite prin lege, în scopul de a evita abuzurile: natura infracțiunilor care pot da naștere la un ordin de interceptare; indicarea categoriilor de persoane cărora le pot fi monitorizate telefoanele; o limită cu privire la durata de interceptare a convorbirilor telefonice; **procedura care trebuie urmată pentru examinarea**, utilizarea și stocarea datelor obținute; măsurile de precauție care trebuie luate atunci când datele sunt comunicate unor terți; circumstanțele în care înregistrările pot sau trebuie să fie șterse sau distruse. În ceea ce privește întrebarea dacă o ingerință a fost „necesară într-o societate democratică” în vederea realizării unui scop legitim, Curtea a recunoscut că, atunci când se compară interesul statului în protecția securității naționale prin folosirea de măsuri de supraveghere secretă și gravitatea ingerinței în dreptul persoanei la respectarea vieții sale private, autoritățile naționale se bucură de o anumită marjă de apreciere în alegerea mijloacelor pentru atingerea scopului legitim de a proteja securitatea națională. Totuși, această marjă este supusă unui control european care vizează **atât legislația, cât și aplicarea ei**.

Curtea trebuie să se asigure că există **garanții adecvate și eficiente împotriva abuzurilor**. Evaluarea depinde de toate circumstanțele cauzei, cum ar fi natura, domeniul de aplicare și durata măsurilor de supraveghere secretă, motivele necesare pentru a le utiliza. autoritățile competente să le autorizeze, să le efectueze și să le controleze și remediile oferite de legislația internă. Curtea trebuie să stabilească dacă procedurile de control al ordonării și punerii în aplicare a măsurilor restrictive sunt de natură să mențină „ingerința” la ceea ce este „necesar într-o societate democratică”. Revizuirea și controlul măsurilor de supraveghere secretă pot interveni în trei etape: în momentul în care supravegherea este dispusă, în timp ce se desfășoară sau după ce a fost încheiată. În ceea ce privește primele două etape, înseși natura și logica supravegherii secrete presupun că nu numai supravegherea în sine, ci, de asemenea, măsurile care o însoțesc se desfășoară fără știrea persoanei în cauză. În consecință, întrucât aceasta nu va putea să participe direct la proceduri, este esențial să se ofere garanții adecvate pentru protecția drepturilor sale. În plus, valorile unei societăți democratice trebuie să fie avute întotdeauna în vedere în procedurile de supraveghere, astfel încât limitele de necesitate, în sensul art. 8 parag. 2 din Convenție, să nu fie depășite. Într-un domeniu în care riscul de abuz este atât de ridicat, putând avea consecințe dăunătoare pentru societatea democratică în întregul său, este de dorit să se încredințeze unui **judecător verificarea măsurilor de supraveghere secretă, controlul judiciar oferind cele mai bune garanții de independență, imparțialitate și pentru o procedură corectă**. În ceea ce privește cea de-a treia etapă, după ce supravegherea a fost încheiată, problema notificării ulterioare privind operațiunile efectuate este indisolubil legată de eficiența căilor de atac în fața instanțelor și, prin urmare, de existența unor garanții eficiente împotriva abuzului. În principiu, posibilitatea persoanei supravegheate de a recurge la controlul instanțelor este destul de limitată, cu

excepția situațiilor în care aceasta este informată ulterior cu privire la măsurile luate fără cunoștința sa, putând astfel contesta legalitatea lor în mod retroactiv, sau, în subsidiar, cu excepția cazului în care orice persoană care suspectează că îi sunt sau i-au fost interceptate convorbirile se poate adresa unei instanțe, astfel încât controlul măsurilor nu depinde de notificarea persoanei vizate că a existat o interceptare a comunicațiilor sale [cauza Roman Zakharov c. Rusiei (MC), Hotărârea din 4 decembrie 2015],

Deși Curtea a elaborat o jurisprudență extinsă privind măsurile secrete de supraveghere, aceasta se referă la numeroase forme de supraveghere, inclusiv, dar fără a se limita la, interceptarea comunicațiilor, precum și la diferite modalități de „interferență” cu dreptul la respectarea vieții private; de exemplu, în timp ce unele cazuri au în vedere interceptarea conținutului comunicațiilor, altele privesc interceptarea sau obținerea datelor de comunicații, sau urmărirea persoanelor prin intermediul GPS-ului. Deoarece Curtea a făcut distincție uneori - între diferitele tipuri de supraveghere și diferitele forme de interferență, nu există un set de principii generale care să se aplice în toate cazurile în ceea ce privește măsurile secrete de supraveghere. Cu toate acestea, anumite principii pot fi extrapolate din jurisprudența Curții.

Orice interferență cu drepturile individuale prevăzute de art. 8 parag. 1 din Convenție poate fi justificată numai în temeiul parag. 2, și anume dacă este **conformă cu legea**, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime la care se referă acest paragraf și este necesară într-o societate democratică pentru a realiza orice astfel de scop. **Potrivit jurisprudenței constante, a Curții, termenul „în conformitate cu legea” impune ca măsura în litigiu să aibă o bază juridică internă.** De asemenea, trebuie să fie compatibilă cu statul de drept, menționați preambulul Convenției și inerent obiectului și scopului art. 8. Prin urmare, legea trebuie să fie accesibilă persoanei vizate și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Curtea a afirmat de mai multe ori că referirea la „previzibilitate” în contextul supravegherii secrete nu poate fi aceeași ca în multe alte domenii. Previzibilitatea în contextul special al măsurilor secrete de supraveghere, cum ar fi interceptarea comunicațiilor, nu poate însemna că o persoană ar trebui să poată prevedea când autoritățile ar putea recurge la astfel de măsuri, pentru a-și adapta comportamentul în mod corespunzător. Cu toate acestea, în special în cazul în care o putere încredințată executivului este exercitată în secret, riscurile de arbitrar sunt evidente. Prin urmare, este esențial să existe reguli clare și detaliate privind măsurile de supraveghere secrete, mai ales că tehnologia disponibilă pentru utilizare devine din ce în ce mai sofisticată. Legea internă trebuie să fie suficient de clară pentru a oferi cetățenilor indicii adecvate cu privire la situațiile și condițiile în care autoritățile publice sunt împuternicite să recurgă la astfel de măsuri. În plus, legea trebuie să indice cu suficientă claritate domeniul de aplicare al oricărei puteri de apreciere conferite autorităților competente și modul de exercitare a acesteia, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva intervenției arbitrare.

Cele șase cerințe minime precizate de Curte în jurisprudența sa (a se vedea cauza Roman Zakharov c. Rusiei) trebuie aplicate, de asemenea, în cazurile în care interceptarea se face din motive de siguranță națională; totuși, pentru a determina dacă legislația contestată încalcă art. 8, Curtea a luat în considerare și modalitățile de punere în aplicare a măsurilor de supraveghere secrete, mecanismele de informare a persoanelor vizate și căile de atac prevăzute de legislația națională. Curtea a recunoscut în mod expres că autoritățile naționale se bucură de o largă marjă de apreciere în alegerea celui mai bun mod de atingere a obiectivului legitim de a proteja securitatea națională. În plus, a acceptat că regimurile de interceptare în masă nu se situează perse în afara acestei marje. Având în vedere amenințările actuale cu care se confruntă multe state contractante (inclusiv flagelul terorismului global și al altor infracțiuni grave, cum ar fi traficul de droguri, traficul de ființe umane, exploatarea sexuală a copiilor și criminalitatea informatică), progresele tehnologice care au facilitat ca teroriștii și infractorii să se sustragă detectării pe internet și imprevizibilitatea rutelor prin care sunt transmise comunicațiile electronice, Curtea consideră că decizia de a institui un sistem de

interceptare în masă pentru a identifica amenințările până acum necunoscute pentru securitatea națională este una care continuă să se încadreze în marja de apreciere a statelor.

Ascultarea conversațiilor prin intermediul microfoanelor, prin sonorizarea apartamentului unui terț, reprezintă un atentat grav la respectarea vieții private, ce trebuie exercitat în conformitate cu prevederile legale care trebuie să ofere justițiabililor garanțiile necesare împotriva abuzurilor. În materia instalării de microfoane, dreptul intern trebuie să cuprindă suficient de clar întinderea și modalitățile de exercitare **a puterilor acordate autorităților** - (cauza Vetter c. Franței, Hotărârea din 31 mai 2005, în N. Volonciu, A. Barbu, CPP comentat, p. 162).

În cazul în care o persoană privată a interceptat convorbirea sa cu reclamantul, beneficiind însă de asistență din partea poliției și a parchetului, ambele organe judiciare acționând în exercitarea îndatoririlor de serviciu. Curtea a decis că este angajată responsabilitatea statului, măsura constituind o interferență ce trebuie analizată din perspectiva art. 8 din Convenția europeană, și anume dacă este prevăzută de lege pentru unul dintre scopurile menționate și dacă măsura era necesară într-o societate democratică (cauza M.M. c. Olandei, Hotărârea din 8 aprilie 2003, în N. Volonciu, A. Barbu, CPP comentat, p. 166).

Curtea acceptă folosirea investigatorilor sub acoperire ca o tehnică de investigare legitimă de combatere a infracțiunilor grave, dar subliniază că se impun garanții adecvate împotriva abuzului, deoarece interesul public nu poate justifica folosirea probelor obținute ca urmare a instigării de către agenții statului. (cauza Vaselov și alții c. Rusiei).

Folosirea agenților sub acoperire, al căror rol nu are nimic în comun cu acela al agenților provocatori, trebuie să fie restricționată, iar garanțiile trebuie să fie acordate chiar și în cazul în care este vorba despre lupta împotriva traficului de droguri, interesul public neputând justifica folosirea probei obținute ca urmare a unei provocări din partea poliției (cauza Teixeira de Castro c. Portugaliei).

În acord cu jurisprudența CEDO, Curtea Constituțională a României prin Decizia nr. 55/2020 a reținut la paragrafele 43-46 următoarele:

43. În ceea ce privește înregistrările ce rezultă din aplicarea sistemului reglementat de Codul de procedură penală, Curtea constată că procedura de contestare a legalității acestor mijloace de probă, precum și criteriile ce trebuie avute în vedere de judecătorul de cameră preliminară în cadrul acestui demers judiciar, **se desprind din dispozițiile procesual penale.**

Curtea reține că, în cazul supravegherii tehnice autorizarea acesteia se poate dispune în cazul în care există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la art.139 alin.(2) din Codul de procedură penală.

44. În ceea ce privește celelalte condiții care trebuie îndeplinite, Curtea observă că dispozițiile art.139 alin.(1) lit.b) și c) din Codul de procedură penală prevăd că această măsură trebuie să fie proporțională cu restrângerea drepturilor și a libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute sau gravitatea infracțiunii, iar probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

45. Totodată, Curtea reține că, potrivit art.140 alin.(1) din Codul de procedură penală, măsura supravegherii tehnice poate fi dispusă în cursul urmăririi penale, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a formulat cererea, astfel că în cazul acesta legalitatea administrării probelor este realizată, în principiu, de o instanță egală în grad cu cea care a emis mandatul de supraveghere tehnică. Astfel, în cazul supravegherii tehnice dispuse potrivit Codului de procedură penală, Curtea constată că un aspect relevant este cel referitor la faptul că, în toate situațiile, organul competent să analizeze legalitatea acestor măsuri este judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată prin rechizitoriu.

46. Așa fiind, atunci când analizează legalitatea mijlocului de probă și a procedurii probatorii prin care au fost obținute înregistrările, în cazul sistemului reglementat de Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară are în vedere, pe de-o parte, condițiile impuse de dispozițiile legale pentru autorizarea unor asemenea măsuri, iar, pe de altă parte, **organul competent să emită această autorizare.**

Prin Decizia nr. 50/2020, Curtea Constituțională sesizată cu neconstituționalitatea dispozițiilor art. art. 148 alin. (3) și (10) din Codul de procedură penală, a reținut:

„Cât privește folosirea de către **colaborator a dispozitivelor tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video**, ipoteză criticată în prezenta cauză, Curtea constată că, pe lângă respectarea condițiilor de autorizare mai sus menționate, **legiuitorul a impus ca procurorul să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică** [art. 148 alin. (3)], dispozițiile art. 141 din Codul de procedură penală, referitoare la autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică de către procuror aplicându-se în mod corespunzător. Aceasta reprezintă o **garanție expresă** a respectării condițiilor restrângerii exercițiului dreptului la respectarea vieții private și de familie prevăzute de lege și a dreptului la un proces echitabil, în sensul interpretării date și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care a subliniat în repetate rânduri că este conștientă de dificultățile implicate de lupta împotriva infracțiunilor grave și de necesitatea ca autoritățile să recurgă uneori la metode de anchetă mai elaborate. Convenția nu împiedică, în stadiul de pregătire a materialului de urmărire penală și când natura infracțiunii o poate justifica, folosirea de surse precum informatori anonimi. Cu toate acestea, utilizarea ulterioară a declarațiilor lor de către instanța de judecată pentru a stabili o condamnare este o chestiune diferită (Hotărârea din 9 iunie 1998, în Cauza Teixeira de Castro împotriva Portugaliei, pct. 35, a se vedea, mutatis mutandis, Hotărârea din 20 noiembrie 1989 în Cauza Kostovski împotriva Olandei, paragraful 44). Recurgerea la astfel de surse este acceptabilă doar dacă este însoțită de garanții adecvate și suficiente împotriva abuzurilor, în special în cadrul unei proceduri clare și previzibile pentru autorizarea, punerea în aplicare și controlul măsurilor de anchetă în cauză [a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 februarie 2008, în Cauza Ramanauskas împotriva Lituaniei (MC), pct. 51]. În ceea ce privește autoritatea de control al operațiunilor de infiltrare, Curtea a reținut că, deși controlul efectuat de instanță ar reprezenta modul cel mai adecvat, pot fi utilizate și altele cu condiția să existe o procedură și garanții adecvate, de exemplu, prin controlul efectuat de un procuror (Hotărârea din 4 februarie 2011 în Cauza Bannikova împotriva Rusiei, pct. 50).

22. Or, astfel cum s-a arătat, **procedura care reglementează utilizarea colaboratorilor este clar și strict reglementată sub controlul procurorului și, respectiv, al judecătorului de drepturi și libertăți.** Din această perspectivă nu poate fi reținută nici critica autorului excepției în sensul că, prin folosirea de dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, i se oferă unei persoane nepregătite "prerogative (...) de realizare a unei adevărate operațiuni de cercetare penală". Se constată în acest sens că, inclusiv în situația folosirii de dispozitive tehnice, activitatea colaboratorului este circumscrisă de art. 148 alin. (5) din Codul de procedură penală la "culegerea de date și informații" dispuse prin ordonanța procurorului, "pe care le pune în totalitate la dispoziția procurorului care efectuează sau supraveghează urmărirea penală, întocmind un proces-verbal".

În jurisprudența sa, Curtea a statuat, cu valoare de principiu, că forța obligatorie ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, Curtea a reținut că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în M. Of. al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în M.Of. al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009 și Decizia nr. 414/din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul

Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010 și Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 272 din 20 mai 2014).

Deoarece dispozițiile art. 148 alin 3 și 10 Cprpen au fost constatate ca fiind constituționale prin decizia nr. 50/2020 a CCR cu consecința respingerii excepției de neconstituționalitate, considerentele acestei decizii, astfel cum au fost redactate anterior nu sunt obligatorii.

În acest context este de remarcat faptul că potrivit art. 31 alin 1 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale „Decizia prin care **se constată neconstituționalitatea** unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare este definitivă și obligatorie.”

Decizia prin care se constată neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe, precum și decizia dată în interpretarea aplicării unei legi sau ordonanțe, produce efecte *erga omnes*, în timp ce deciziile prin care se respinge o excepție de neconstituționalitate produce efecte doar *inter partes*.

În același sens s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție- Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin decizia nr. 5/2018, apreciind în esență că deciziile Curții Constituționale de respingerea a excepțiilor de neconstituționalitate nu produc efecte *erga omnes*.

Punctul de vedere al completului de judecători de cameră preliminară nu este unul unitar.

Astfel unul dintre membrii completului opinează că emiterea de către judecătorul de drepturi și libertăți a unui mandat de supraveghere tehnică, atât pe persoana supravegheată cât și pe colaborator, chiar și în aceeași zi, dar anterior momentului autorizării de către procuror a folosirii colaboratorului (cu identitate reală sau fictivă), având ca obiect supravegherea video-audio și prin fotografiere nu mai impune procurorului obligația de a sesiza, conform art. 148 alin 3 și 10 Cprpen, judecătorul de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică, în cazul în care apreciază că este necesar ca colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video.

Se argumentează că emiterea mandatelor de supraveghere tehnică de către judecătorul de drepturi și libertăți cu respectarea dispozițiilor art. 139 -140 Cprpen este suficientă pentru garantarea respectării art. 8 din CEDO. În plus, s-ar ajunge ca pentru aceleași activități de supraveghere audio video și prin fotografiere să coexiste două mandate de supraveghere tehnică.

Cel de al doilea membru al completului de judecători de cameră preliminară susține că este necesară respectarea cu strictețe a procedurii prev. de art. 148 alin 3 și 10 Cprpen, care este o procedură specială, iar sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți în vederea emiterii mandatului de supraveghere tehnică având ca obiect supravegherea video-audio și prin fotografiere de către colaboratorul autorizat care folosește dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video, de către procuror este obligatorie. „Aceasta reprezintă o **garanție expresă** a respectării condițiilor restrângerii exercițiului dreptului la respectarea vieții private și de familie prevăzute de lege și a dreptului la un proces echitabil, în sensul interpretării date și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care a subliniat în repetate rânduri că este conștientă de dificultățile implicate de lupta împotriva infracțiunilor grave și de necesitatea ca autoritățile să recurgă uneori la metode de anchetă mai elaborate” cum a statuat Curtea Constituțională în decizia nr. 50/2020.

În cazul în care s-ar aprecia că nu se mai impune sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți pentru a emite mandatul de supraveghere tehnică potrivit art. 148 alin 3 și 10 Cprpen, s-ar ajunge la situația în care procurorul să eludeze, cu știință, aceste norme speciale, solicitând mai întâi emiterea mandatului de supraveghere tehnică pe subiectul ce urmează a fi supravegheat, cât și pe persoana care va deveni colaborator, pentru ca ulterior obținerii acestor mandate să emită ordonanță de autorizare a folosirii colaboratorului, care va fi autorizat să poarte și dispozitive de înregistrare audio -video.

Nu este de ignorat, că în prezenta speță, cu ocazia prelungirii atât a mandatelor de supraveghere tehnică , cât și a autorizărilor folosirii colaboratorului, procurorul a procedat de aceeași manieră.

Astfel inițial, judecătorul de drepturi și libertăți de la Tribunalul x, prin încheierea din data de x a dispus supravegherea video , audio și prin fotografiere a numiților x și x , a dispus emiterea de îndată a mandatelor de supraveghere tehnică , valabile 30 de zile începând cu data de x și până la data de x. (fiind emise MTS nr. x din data de x, ora x (pentru x) și MTS nr. x din data de x, ora x (pentru x).

Prin Ordonanța nr. x din data de x a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție -D.N.A. -Serviciul Teritorial x (aceeași zi) s-a dispus:

- autorizarea folosirii în cauză în calitate de colaborator cu identitate reală pentru o perioadă de 30 de zile, pe perioada x/xa colaboratorului denunțator x

- **folosirea de către colaborator cu identitate reală x, de dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio/video în legătură cu cercetările ce se efectuează în prezentul dosar, în limitele mandatului de supraveghere tehnică obținut.**

De aceeași manieră a procedat procurorul cu ocazia formulării cererilor de prelungire a mandatelor de supraveghere tehnică , respectiv a MTS nr. x din data de x, (pentru x) și a MTS nr. x din data de x, (pentru x), în sensul că ulterior prelungirii mandatului de supraveghere tehnică de către judecătorul de drepturi și libertăți , procurorul a dispus prelungirea autorizării folosirii în cauză în calitate de colaborator cu identitate reală pentru perioade de câte 30 de zile , a colaboratorului denunțator x, fără a aduce la cunoștință judecătorului de drepturi și libertăți acest aspect .

Prin urmare, constatând admisibilitatea procedurii conform art. 475 Cod proceda penală, în baza art. 476 alin. 1 rap. la art. 475 Cod procedură penală, va sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unei chestiuni de drept privind interpretarea dispozițiile art.148 alin 10 Cprpen rap la art. 148 alin 3 Cprpen

- dacă există deja un mandat de supraveghere tehnică care are ca obiect supravegherea video , audio sau prin fotografiere, procurorul este obligat să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți potrivit art. 148 alin 10 Cprpen rap. la art. 148 alin 3 Cprpen , atunci când apreciază că este necesar ca, colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video.

În baza art. 476 Cod procedură penală va dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate.

Privitor la cea de a doua chestiune de drept a cărei lămurire se solicită, Completul de judecatori de cameră preliminară constată că nu sunt întrunite condițiile de admisibilitatea a cererii de sesizarea a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, inculpatul x a solicitat a se dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

- dacă în cazul măsurii prelungirii mandatului de supraveghere, continuitatea se poate asigura numai prin păstrarea „unui timp comun” respectiv ca noua perioadă să „ se suprapună” peste cea preexistentă (ultima zi/secundă) și nu să înceapă un nou termen , din ziua următoare.

- dacă sub aspectul celor anterior precizate capătă relevanță data la care a fost formulată solicitarea de prelungire, data la care a fost pronunțată soluția de prelungire ori, data menționată în dispozitivul soluției ca fiind momentul de la care începe prelungirea.

- care este sancțiunea procesuală pentru încălcarea dispozițiilor procedurale care reglementează prelungirea măsurii supravegherii tehnice.

Or, Completul de judecatori de cameră preliminară constată că nu este îndeplinită condiția prev. de art. 475 Cprpen ca chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o **hotărâre prealabilă** sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare, având în vedere că prin

considerentele Deciziei nr. 2/2018, **Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut următoarele:**

„În ceea ce privește cel de-al doilea aspect al chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, cu referire la dispozițiile art. 144 din Codul de procedură penală, folosirea de către legiuitor a sintagmei "prelungirea măsurii supravegherii tehnice" înlătură orice echivoc prin raportare la înțelesul comun al termenului "prelungire". Astfel, în accepțiunea uzuală a termenului, prin "prelungire" se înțelege extindere a ceva existent.

În "Noul dicționar explicativ al limbii române", verbul a se prelungi are următoarele înțelesuri: "1) A se lungi în continuare (în spațiu); a se întinde mai departe. 2) A-și urma cursul fără a se întrerupe; a se desfășura mai departe (în timp); a continua; a ține; a dura".

În consecință, judecătorii Curții vor respinge ca inadmisibilă cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită neridicând pentru instanțe nicio problemă de interpretare, acestea fiind definitiv lămurite prin decizia precitată a ÎCCJ.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE

În baza art. 475 Cod procedură penală respinge, ca inadmisibilă, cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

- dacă în cazul măsurii prelungirii mandatului de supraveghere, continuitatea se poate asigura numai prin păstrarea „unui timp comun” respectiv ca noua perioadă să „se suprapună” peste cea preexistentă (ultima zi/secundă) și nu să înceapă un nou termen, din ziua următoare.

- dacă sub aspectul celor anterior precizate capătă relevanță data la care a fost formulată solicitarea de prelungire, data la care a fost pronunțată soluția de prelungire ori, data menționată în dispozitivul soluției ca fiind momentul de la care începe prelungirea.

- care este sancțiunea procesuală pentru încălcarea dispozițiilor procedurale care reglementează prelungirea măsurii supravegherii tehnice.

În baza art. 476 alin 1 Cod procedură penală raportat la art. 475 Cod procedură penală sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

- dacă există deja un mandat de supraveghere tehnică care are ca obiect supravegherea video, audio sau prin fotografiere, procurorul este obligat să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți potrivit art. 148 alin 10 Cprpen rap. la art. 148 alin 3 Cprpen, atunci când apreciază că este necesar ca, colaboratorul să poată folosi dispozitive tehnice pentru a obține fotografii sau înregistrări audio și video.

În baza art. 476 Cod procedură penală dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică, azi, x

Președinte- Judecător de Cameră Preliminară

x

Judecător de Cameră Preliminară

x

Grefier

x

Red. înch. x ./x

Tehnored. X ./ x / 3 ex